"
"ކަތިލާ، ކޮށާ، ނޮޅާ، ހަވާދުލައި ބޮނޑިބަތާއެކު ޑެލިވަރީކޮށްދެމެވެ.
30 އޭޕްރީލް 2012
ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު
އެހެން މީހުން ކަންބޮޑު ނުވާ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑަށް މިހާ ސީރިއަސްވެގެން މި އުޅެވެނީ ކީއްވެގެންބާވައެވެ؟ މި ސުވާލަށް
ދޭނެ ޖަވާބެއް ޚުދު އަޅުގަނޑަކަށް ވެސް ނޭނގެ އެވެ. އެކަމަކު އެނގޭ ކަމަކީ މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުމެއް ކަމެވެ.
މަތީގައި އެވަނީ ދިރޭ ބަކަރީގެ އިޝްތިހާރެއްގައި ލިޔެފައިވާ ޢިބާރާތްކޮޅެކެވެ. މި ޢިބާރާތުގައި އެ އޮތް ”ޑެލިވަރީ
“
ކޮށްދެމެވެ. މި ޢިބާރާތުގެ މާނަ އަޅުގަނޑަށް އިވިއިވި ވަނީ ދަސްވެފައެވެ. އެއީ ގެންގޮސްދޭ ވާހަކަ އެވެ. ރައްދުކޮށްދޭ
ވާހަކައެވެ. މިއީ އަޅުގަނޑަށް މާނަކުރެވޭ ގޮތެވެ.
ނަމަވެސް ޢިބާރާތަށް ބަލައިގެން އަޅުގަނޑަށް މާނަ ނުކުރެވުނީ ”ކަތިލާ“ ”ކޮށާ “ ”ނޮޅާ“ މި ތިން ލަފުޒުގެ މާނަ އެވެ.
އަޅުގަނޑުގެ ރައްޓެއްސެއް ކުރެން އަހައިފީމެވެ. ”މި އިޝްތިހާރުގައި ހަވާދުލައިގެން ބޮނޑިބަތާއެކު މި ގެންގޮސްދެނީ
ކޮން އެއްޗްިއސެއްބާވަ އެވެ.“ އަޅުގަނޑުގެ މި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ރަހުމަތްތެރިޔާ ހަމަ އެކަނި ހީނލީ އެވެ. އަޅުގަނޑު
ބުނީމެވެ. ”މިއީ ސީރިއަސްކޮށް ކުރި ސުވާލެކެވެ. ހަމަ ނޭނގިގެން ކުރި ސުވާލެކެވެ. ތިބާއަށްވެސް ނޭނގެނީ ހެއްޔެވެ؟“
؟“
އޭނާ ބުންޏެވެ. އަޒީއަށްވެސް ސާބަހެވެ. އެއީ ދިރޭ ބަކަރީގެ ވާހަކަ ނޫން ހެއްޔެވެ
އަޅުގަނޑު ބުނީމެވެ. ”އެކަމަކު، އެ ޖުމުލައިގައި ލަފުޒުތައް ގެނެސްފައި ހުރި ގޮތުން ”ކަތިލާ “ އާއި ”ކޮށާ “ އާއި ”ނޮޅާ“
އަކީ ކޮންމެވެސް އެއްޗަކަށް ކިޔާ ނަންތަކެއް ނޫންހެއްޔެވެ؟ މި އުޅެނީ، އެއީ ކޮން އެއްޗްިއސެއް ކަން ނޭނގިގެންނެވެ.“
ރަޙުމަތްތެރިޔާ ބުންޏެވެ. ”އަޒީއަށް ވެސް އެނގޭނެ އެވެ. ތިޔަ އުޅެނީ ނޭނގޭ ކަމަށް ހަދައިގެންނެވެ. އެ ބުނަނީ ބަކަރި
؟“
ކަތިލައިގެން، ކޮށައިގެން ނޮޅައިގެން ބޭނުންތާކަށް ގެންގޮސްދޭ ވާހަކަ ނޫންހެއްޔެވެ
ރަޙުމަތްތެރިޔާ އެ ބުނި ގޮތަށް އެ މާނަ ދޭހަކުރަން ބޭނުންނަމަ އެ ޖުމުލައިގައި ބޭނުންކޮށްފައި ހުރި ލަފުޒުތަކުގެ ނިމޭ
އަކުރުގައި އައިބައިފިލި ޖަހަން އެބަ ޖެހެ އެވެ. އަދި ލަފުޒުތައް ތަރުތީބު ކުރަން ވެސް އެބަޖެހެއެވެ. ކުރިން ކުރާކަންތައް
ކުރިންނެވެ. އެންމެ ފުރަތަމަ ކަތިލަނީ އެވެ. ދެން ނޮޅަނީ އެވެ. ކޮށާނީ އޭގެ ފަހުންނެވެ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުގެ
ރަޙުމަތްތެރިޔާ ބުނި ގޮތަށް އެ ޖުމުލައިގެ މާނަ ދޭހަކުރާންބޭނުންނަމަ އެ ޖުމުލަ އޮންނަންޖެހޭނީ ”ކަތިލައި، ނޮޅައި،
ކޮށައި، ހަވާލުލައިގެން ބޮނޑިބަތާއެކު ގެންގޮސްދެމެވެ.“ (ނުވަތަ އިނގިރޭސި ކޮށްގެން ”ޑެލިވަރީކޮށްދެމެވެ.“) މިހެންނެވެ.
ކުރިން މި ދެންނެވި ލަފުޒުތަކުގެ ނިމޭ އަކުރުގައި އާބާފިލިޖެހީމާ އެ ލަފުޒު ދެ ގޮތަކަށް ބަދަލުވެގެންދެއެވެ. ފުރަތަމަ
ގޮތަކީ ކަމަކުން ނަން އިތުރެއް އުފެދެނީ އެވެ. ދެވަނަ ގޮތަކީ ކޮންމެވެސް ނަމަކަށް ބަދަލުވަނީ އެވެ.
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކަ އިތުރަށް ތަފުޞީލުކޮށްލުމަށް އެހެން މިސާލެއް ގެންނާނަމެވެ. ނޫހެއްގައި އޮތް ޢިބާރާތެކެވެ.
”ވެލާނާގޭގައި ހުންނަވާ މުޖުތަބާ ވިދާޅުވި އެވެ.“ މި ޖުމުލައިގައި ”ވެލާނާގޭގައި ހުންނަވާ“ މި ޖުމުލަބުރި ނުވަތަ ފްރޭޒްގެ
ނިމޭ އަކުރުގައި އާބާފިލިޖެހީމާ އެ ވަނީ މުޖުތަބާއަށް ނިސްބަތްވާ ނަންއިތުރަކަށެވެ. އެއީ މުޖުތަބާއަކީ ވެލާނާގޭގައި ހުންނަވާ
ބޭފުޅެއްކަން ދޭހަކޮށްދިނުމަށް މުޖުތަބާއަށް އިތުރުތަފުޞީލެއް ދިނުމަށް ގެނެވިފައިވާ ނަންއިތުރަކަށް ވަނީ އެވެ. އެކަމަކު
ބުއްދީގެ ހަމައިން ބަލާއިރު ވިސްނެނީ އެ ޢިބާރާތުން ލިޔުންތެރިޔާ ގަސްތުކުރައްވާ މާނައަކީ މުޖުތަބާ އެހެން ވިދާޅުވި އިރު

ވެލާނާގޭގައި ހުންނެވިހުންނެވުމެވެ. އޭނާކުރެއްވި ކަމެކެވެ. އެއީ ވެލާނާގޭގައި މުޖުތަބާ ދިރިއުޅުއްވާ ވާހަކަ ބަޔާންކުރުމުގެ
މަޤްޞަދަކަށް ނުވާނެ އެވެ. އެހެނީ އެއީ މިހާރު މީހުން ދިރިއުޅޭ ތަނެއް ނޫނެވެ. ވީމާ ވެލާނާގޭގައި މުޖުތަބާ ހުންނަވައިގެން
އެ ވާހަކަ ވިދާޅުވުމާއި ވެލާނާގޭގައި ހުންނަވާ މުޖުތަބާއަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވުމާ ތަފާތުވަނީ އެވެ. ވީމާ އެ ޖުމުލައިގެ
ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ވާނީ ”ވެލާނާގޭގައި ހުންނަވައި މުޖުތަބާ ވިދާޅުވި އެވެ.“ މިހެންނެވެ. މުޖުތަބާ އެހެން ވިދާޅުވީ
ވެލާނާގޭގައި ހުންނަވައިގެން ކަމަށް ވިދާޅުވުމެވެ. އެކަމަކު އެއީ ވެލާނާގައި ހުންނަވާ (އެތާގައި ދިރިއުޅުއްވާ) މުޖުތަބާއެއް
ނޫނެވެ. ޙާލަތު އަންގައިދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ، ކަމުގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަހަންޖެހެނީ އައިބައިފިއްޔެވެ. ނަންއިތުރެއްގެ
ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ނަމަ، ކަމުގައި ޖަހަންޖެހޭނީ އާބާފިއްޔެވެ.
މި އުޞޫލުން ބަލާއިރު ”ކަތިލާ، ކޮށާ، ނޮޅާ، ހަވާދުލައި “ މި ގޮތަށް ލިޔެފިނަމަ ”ކަތިލާ، ކޮށާ، ނޮޅާ“ މި ތިން ކަން
ނިސްބަތްވާނީ ހަވާދަށް ސިފަގެނައުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ނަންއިތުރުތަކަށެވެ. ނުވަތަ ”ކަތިލާ، ކޮށާ، ނޮޅާ“ ވާނީ 3
ނަމަކަށެވެ. އެ ތިނެތީގައި ހަވާލުލަނީ އެވެ. ނުވަތަ އެއީ ކަތިލާ ހަވާދެކެވެ. ކޮށާ ހަވާދެކެވެ. ނޮޅާ ހަވާދެކެވެ. އެއީ
ޢަމަލުތަކެއްކަމަށް ނުވަތަ ކުރާ ކަންތައްތަކެއްވާނަމަ، އެއްކަން އަނެއްކަމާ ގުޅަމުން ގެންދިޔުމުގައި ދިވެހިބަހުގެ ހަމަތަކުގެ
މަތީން ބޭނުންކުރަންޖެހޭނީ އައިބައިފިއްޔެވެ. ކަމަކުން ނަންއިތުރެއް އުފައްދާނަމަ ނިމޭ އަކުރުގައި ޖަހާނީ އާބާފިއްޔެވެ.
އެހެންވީމާ ސުރުޚީގައި އެ އޮތް ޢިބާރާތް އިޞްލާޙުކޮށް އަލުން އިޝްތިހާރު ކޮށްލުމަށްޓަކައި އެ ޢިބާރާތް
ބަދަލުކޮށްލަމާތޯއެވެ! ފުރިހަމަ މާނައެއް ދޭހަކުރުމަށްޓަކައެވެ. ”ދިރޭ ބަކަރި ކަތިލައި، ނޮޅައި، ކޮށައި، ހަވާލުލައިގެން
“
ބޮނޑިބަތާއެކު ގެންގޮސްދެމެވެ. މި ގޮތަށް ބަދަލުކޮށްލުމުން ޖުމުލަ ފުރިހަމަވިޔަސް އަދި މީހުންނަށް ފަސޭހަ ޚިދުމަތަކަށް
ނުވެޔެވެ. އެހެނީ ހަވާދުލައިގެން ރޯ ފިލުވާ ވާހަކަ ނެތީމައެވެ. ވީމާ، އިޝްތިހާޜު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި ރިހަ ކައްކާ
ވާހަކަ ނުވަތަ ހަނާކުރާ ވާހަކަ ނުވަތަ ރޯފިލުވާ ވާހަކަ އޮތްނަމަ ފުރިހަމަ ވީހެވެ. ނަމަވެސް އެއީ އަ އިބައިފިލީގެ
މައްސަލައަކަށް ނުވާތީ އެކަމާ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑެއް ނުވެއެވެ.